

Asia: VN/27189/2023

Lausuntopyyntö ehdotuksesta poliisin ja Maahanmuuttoviraston rekistereihin tallennettuja biometrisia tietoja koskevan sääntelyn muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

1.Poliisin henkilötietolakiin ehdotetut muutokset

-

2.Maahanmuuttohallinnon henkilötietolakiin ehdotetut muutokset

-

3.Ulkomaalaislakiin ehdotetut muutokset

-

4. Esityksen pääasialliset vaikutukset

-

5. Muut huomiot esitysluonnoksesta

Nyt lausunnon kohteena olevalle esityksellä biometrinen tietojen käsittelystä muutettaisiin siten, että tietoja olisi mahdollista käyttää ja luovuttaa nykyistä laajemmin muuhun kuin niiden alkuperäiseen käsittelytarkoitukseen. Muutokset koskisivat poliisin passirekisteriin ja henkilökorttirekisteriin talletettuja biometrisia tietoja sekä poliisin ja Maahanmuuttoviraston rekistereihin talletettuja ulkomaalaisten biometrisia tietoja. Tietoja saisi käyttää muun muassa eräiden vakavien rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi.

Ehdotetulla sääntelyllä puututtaisiin merkittäväällä tavalla luonnollisten henkilöiden henkilötietojen suojaan, kun biometrinen henkilötietojen vertailuaineisto ehdotuksessa mainittuihin tarkoituksiin koskisi yli 70 prosenttia koko Suomen väestöstä.

Lakiehdotuksessa suunniteltu käsittely ja näin merkittävä alkuperäisestä käyttötarkoitussidonnaisuudesta poikkeaminen, on pääsääntöisesti edellyttänyt tuomioistuimen tai

muun vastaavan riippumattoman toimielimen lupaa. Nyt lausunnon kohteena olevassa esityksessä on kuitenkin nimenomaisesti poikettu tästä vaatimuksesta; ehdotettuun sääntelyyn ei sisälly ennakkollista eikä jälkikäteistä tuomioistuimen lupaa tai valvontaa. Mikäli ehdotusta myöhemmin täydennetään siten, että biometrinen tietojen käsittelyprossin osaksi edellytetään tuomioistuimen lupaa, on tämän muutoksen vaikutukset ja sen edellyttämät resurssit arvioitava yksityiskohtaisesti.

Lausunnon kohteena olevassa esityksessä ei myöskään oteta kantaa siihen, kuinka käsittelyn kohteena olevan yksilön oikeuden ja vapaudet turvataan. Epäselväksi jää, minkälaista dokumentaatiota suoritettua biometrinen tietojen vertailusta muodostuisi, kun 15 c §:ssä on säädetty, että ”Vertaamista varten otettuja tietoja voidaan käyttää vain vertaamisen ajan, ja ne on hävitettävä välittömästi sen jälkeen.”. Mikäli esimerkiksi vertailun oikeellisuus ja virheettömyys kyseenalaistettaisiin jälkikäteen ja asia päättyisi lopulta tuomioistuimen arvioitavaksi, minkälaisen aineiston pohjalta tuomioistuin voisi asiaa arvioida ja olisiko tältä osin tarpeen säätää myös tuomioistuimelle erillinen käsittelyoikeus nyt kysymyksessä olevien biometrinen tietojen osalta?

Kumpula Pasi
Tuomioistuinvirasto

Leivonen Raisa
Tuomioistuinvirasto